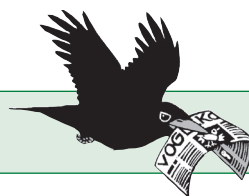

Vogelkoppenknipsels

Vogelkoppenknipsels

Nummer 78

Verzameld door Wim Smeets

In deze rubriek vindt u samenvattingen van artikelen met in de kop een vogelnaam of een vogelaanduiding. Deze artikelen verschenen in de maanden oktober, november en december 2013 in Nederlandse dag-, week- en huis-aan-huisbladen.

Zwaluw aapt jong na voor seks

NRC Handelsblad, 30 september-1 oktober 2013

Mannetjes Boerenzwaluwen die op zoek zijn naar een partner, doen het geluid van kuikens na. Dat geluid lokt vrouwtjes van grote afstand. De mannetjes vatten post bij een potentiële nestplaats en roepen. Als het vrouwtje eenmaal dichtbij is zingen ze een complex lied. Zeventien door Japanse biologen geteste vrouwtjes reageerden even sterk op deze lok-roep als op de bedelroep van kuikens.

Meer Grutto's bij weidevogelboeren

Leeuwarder Courant, 7 oktober 2013

Speciaal beheer voor de Grutto werkt. Weidevogelboeren die via een project samenwerken

met Vogelbescherming Nederland, scoren bovengemiddeld goed. Bij deze groep boeren nam het aantal Grutto's het afgelopen jaar met tien procent toe. De laatste jaren was de gemiddelde afname van de gruttobroedparen in ons land zo'n vijf procent. Het komt niet alleen de Grutto ten goede, maar ook soorten als de Watersnip en de Veldleeuwerik. Bij de deelnemende boeren broedden meer dan honderd paartjes van deze laatste soort. Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Leeuwarder Courant van 19 oktober en Trouw van 4 december 2013.

Nieuwe, zeer zeldzame uilesoort ontdekt in Oman

NRC Handelsblad, 7-8 oktober 2013

Britse en Nederlandse vogelaars hebben een onbekende uil ontdekt in de woestijn van Oman. De vogelaars herkenden de uil aan zijn afwijkende roep. Er waren van deze uil nog maar zes of zeven exemplaren te vinden, bij nacht op ontoegankelijke rotskliffen. Ze beschrijven de uil *Strix omanensis* op basis van de roep en foto's. Vangen was onmogelijk en schieten geen optie, omdat er nog maar zo weinig exemplaren van in leven zijn.

In het spoor van de Gierzwaluw Tienduizend kilometer non-stop

De Standaard (België), 15 oktober 2013

Drie ornithologen van de Zwitserse 'Vogelwarte' hebben bewezen: Alpengierzwaluwen kunnen een half jaar aan één stuk doervliegen zonder ergens onderweg ooit te landen. Slapen en eten doen ze al vliegend. 's Nachts wisselen ze glijvlucht af met vleugelslag. Kennelijk volstaan de energie en het vocht dat de vogels uit het 'droog plankton' halen, om ze aan de gang te houden. Onder 'droog plankton' wordt verstaan een ratjetoe van insecten, zaden, schimmelsporen en bacteriën die door de lucht zweven. Men vermoedt dat de vogels tijdens de glijvluchten slapen, maar bewezen is dat nog niet.

Vogels met laser te lijf

Noordhollands Dagblad, 19 oktober 2013

De 'agrilaser' (een draagbaar laserapparaat) is een Nederlandse vinding waarop wereldwijd patent is aangevraagd. Met de groenachtige bundel kunnen vogels worden verjaagd. Ze schrikken niet alleen van het licht zelf. De dikke scherp afgebakende straal van de bundel lijkt voor de vogels op een stok. Het afschrikwekkend effect van de bundel is zo groot dat de vogels niet terugkeren. Koeien en paarden in de wei schrikken niet. Voor mensen is het wel zichtbaar, maar op die afstand is het licht ongevaarlijk. Naast de handlaser is er ook een automatische versie. Deze is vooral handig voor grote velden. Tot een afstand van twee kilometer kunnen vogels worden geweerd. Ook tegen meeuwen op daken kan de automaat worden ingezet. Men is nu bezig met het ontwikkelen van een lasermachine die geschikt is voor vliegvelden.

Over hetzelfde onderwerp een ander artikel in de Leeuwarder Courant van 6 december 2013.

Met de laserlichtbundel uit een 'agrilaser' kunnen ganzen worden afgeschrikt en verjaagd.

Vergassen cruciaal voor ganzenaanpak

Leeuwarder Courant, 19 oktober 2013

De ganzen die hier 's winters verblijven, worden met rust gelaten. De zomerganzen zullen flink worden aangepakt. Het wachten is op de Europese Commissie en het ministerie van Economische Zaken. Die moeten het wettelijk mogelijk maken om de ganzen in de ruiperiode op te drijven, te vangen en te vergassen. Zo kunnen er grote aantallen tegelijk worden gedood. Ander methoden zoals jacht of het prikken van eieren zetten lang niet zoveel zoden aan de dijk.

Erecode moet watervogels in de winter rust bieden op de meren

Leeuwarder Courant, 2 november 2013

Als de varende recreanten zich volgens een erecode gedragen, krijgen de watervogels in het merengebied in Friesland in de winterperiode de rust die ze nodig hebben. Er is een campagne onder het motto 'Geniet en vaar bewust, gun vogels in de winter hun rust'. Met gele boeien wordt aangegeven waar vaarrecreanten geacht worden weg te blijven. Het gaat vooral om de ondiepe randen van de meren. Daar zitten veel vogels 's winters van nature al, op zoek naar voedsel en rust.

Minder broedvogels in nieuwe wildernis Grote grazers vreten droge deel veel te kaal

Trouw, 2 november 2013

De dalende trend van een aantal broedvogels in de randzone van de Oostvaardersplassen is voortgezet. Zowel het aantal soorten als het aantal broedparen van soorten die afhankelijk zijn van riet, ruigte en struikgewas is afgenomen. Een aanzienlijk deel van de broedvogels nam sterker af dan landelijk het geval is. De afname van deze soorten hangt nauw samen met de sterke afname van riet, ruigte en bosschage door begrazing in de randzone. Er zijn ook enkele soorten, zoals de Kievit die als broedvogelsoort juist toenamen, terwijl er landelijk sprake was van een afname. De graslanden in de rand zone van de Oostvaardersplassen lijken voor deze soorten juist geschikter te worden.

Over hetzelfde onderwerp een ander artikel in Trouw van 2 november 2013.

Koolmees ruikt wat rups aanricht

Trouw, 4 november 2013

Koolmezen ruiken of een boom is aangetast door rupsen. Dit blijkt uit onderzoek van het Nederlands Instituut voor Ecologie en

de Wageningen Universiteit. De boom geeft stoffen af die Koolmezen waarschuwen. Het systeem is voor beide partijen profijtelijk. De vogels weten waar voedsel te halen is en de boom wordt van zijn belager verlost. Bijna zeventig procent van de Koolmezen verkiest 'blindelings' een aangetaste boom boven een gezonde. Dat planten via signaalstoffen hulptroepen inroepen is al langer bekend. Zo lokken koolplanten die zijn aangetast door rupsen, sluipwespen die eitjes leggen in de rupsen.

Verdwijnen wilde Korhoen lijkt onafwendbaar

Stentor-Hellendoorn, 7 november 2013

Genetische verarming en de slechte kwaliteit van het leefgebied maken dat het Korhoen niet of nauwelijks van zijn ondergang kan worden gered, dat concluderen Vogelbescherming Nederland, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten na twee jaar onderzoek naar de oorzaken van het verdwijnen van deze vogelsoort op de Sallandse Heuvelrug. Uit diverse onderzoeken blijkt dat de ongunstige kwaliteit van het leefgebied de belangrijkste oorzaak is van het uitsterven. Door verzuring in de omliggende agrarische gebieden verdwijnen insecten en hebben vogels geen voedsel meer. Bijplaatsen van Zweedse soortgenoten heeft in de huidige omstandigheden geen zin. Over hetzelfde onderwerp een artikel in Trouw van 8 november 2013.

Lepelaars overwinteren het liefst op een vast adres

Trouw, 8 november 2013

Lepelaars kunnen in de winter beter kiezen voor Zuid-Europa dan doorvliegen naar Afrika. Lepelaars die jaarlijks zo'n tienduizend kilometer afleggen tussen broed- en overwinteringsgebied, krijgen minder kuikens of hebben een korter leven dan Lepelaars die overwinteren in Zuid-Europa. Deze bevindingen staan in een proefschrift van biologe Tamare Lok die gepromoveerd is aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zij bestudeerde de Lepelaars gedurende zes jaren zowel in het broedgebied op Schiermonnikoog als in het overwinteringsgebied Banc d'Arguin in Mauretanië. Deze soort is zeer plaatstrouw. 93% van de Lepelaars die eenmaal in Mauretanië overwinterden, komt daar in de jaren daarna ook weer naar toe.

Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Leeuwarder Courant van 9 november en De Telegraaf van 23 november 2013.

Verkeerslawaaï? Vogels vliegen dan liever een eindje om

NRC Handelsblad, 12-13 november 2013

Nabij de stad Boise (Idaho) in de Verenigde Staten werd een spookweg aangelegd door biologen. Deze 'weg' bestond uit luidsprekers op vier meter hoogte, op dertig meter afstand van elkaar, opgehangen in Douglassparren, in een bos, die naar believen konden worden uit- en ingeschakeld. De luidsprekers gaven verkeersgeluid. Hier dus geen hinder van uitlaatgassen, lantaarnpalen en de kans om te worden overreden. Daar achter was een gebied met veel vogelkers. De trekvogels aten zich daaraan vol tijdens de trek naar hun overwinteringsgebied. Het resultaat was duidelijk. Op 'wegdagen' kwamen er 28% minder vogels op de vogelkers af dan op stille dagen.

De nieuwe borrelhap: een bitterbal van gans

Trouw, 16 november 2013

De 'zomerganzen' (Grauwe Gans, Nijlgans, Canadese Gans en 'boerengans') worden de komende jaren grotendeels afgeschoten of vergast. Er zijn afspraken gemaakt voor vijfhonderdduizend stuks. Bij Driessen Food in Bunnik loopt men vooruit op het grote aanbod van deze dode dieren en heeft men de bitterbal van gans geïntroduceerd. Een proef-test van deze bitterballen leverde verrassende feiten op. Het ganzevlees zit vol eiwitten en is caloriearm. De bal is sterker van smaak dan de traditionele bitterbal, hoewel daaraan geen smaakstoffen zijn toegevoegd. De stukjes in de bal hebben de structuur van draadjesvlees.

Ganzenaanpak van Schiphol succesvol

Dagblad Waterland/Noordhollands Dagblad, 25 november 2013

De aanpak van ganzenoverlast rond Schiphol is een succes. In 2013 was er slechts één botsing tussen een vliegtuig en ganzen. Dat was in maart met een toestel van de maatschappij easyJet. Zes Kolganzen kwamen in een motor van een Boeing terecht. Enkele rotorbladen van de motor braken af en aan de buitenzijde zat een flinke deuk. Het toestel keerde terug op één motor. In 2012 waren er nog vier incidenten met ganzen.

Door de bouw van windmolens komen vogels in het nauw. In de omgeving van Delfzijl wordt een vogeleiland aangelegd – onder andere voor de Noordse Stern – als compensatie voor de nadelige effecten van een aan te leggen windturbinepark. Foto: Wim Smeets.

Vogeleiland bij windpark

Leeuwarder Courant, 26 november 2013

Er komt een broedvogeleiland van 2400 m² (60 x 40 m) bij het nieuwe windmolenpark bij de pier van Oterdum tussen Delfzijl en Termunten. Het eiland, dat wordt aangelegd op een stuk opgespoten land op de pier, moet voor het broedseizoen van 2014 klaar zijn. Pas daarna mag energiebedrijf Eneco van de provincie beginnen met de bouw van maximaal twintig grote windturbines. Het vogeleiland is vooral bedoeld voor de Visdief en de Noordse Stern. Door de komst van windmolens op de Schermdijk en de Pier van Oterdum komen die vogels in het nauw.

De Spreeuw heeft het moeilijk

NRC Handelsblad, 30 november-1 december 2013

Als wij niet oppassen verdwijnt de Spreeuw uit ons land. Dat is één van de uitkomsten van een nieuwe onderzoeksmethode: het Early Warning and Alert Protocol. Hierbij worden de oorzaken van achteruitgang van vogelsoorten vroegtijdig herkend, nog voor ze op de Rode Lijst van bedreigde vogels terecht zijn gekomen. Er is dan nog tijd om iets aan de achteruitgang te doen. Het gaat in ons land om 22 soorten waarvan wordt aan genomen dat ze in de gevarenszone komen. Die komen nu, als vroegtijdige waarschuwing, op een Oranje Lijst. De Spreeuw staat erop naast andere nog algemeen voorkomende soorten,

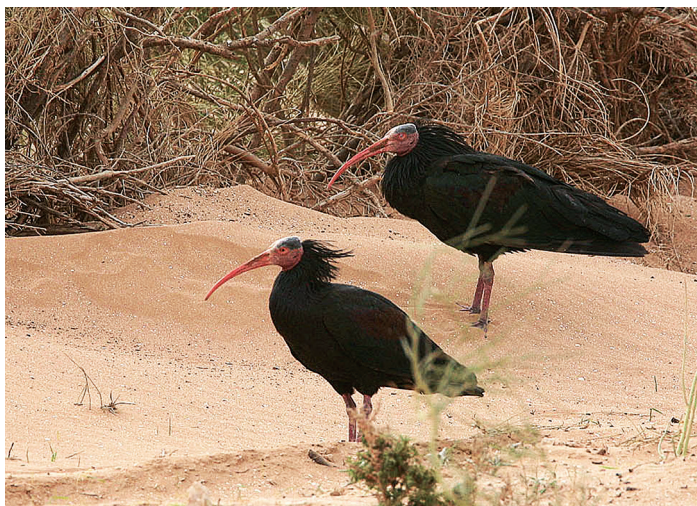

De Spreeuw heeft het moeilijk en is inmiddels op de Oranje Lijst geplaatst, een 'voorportaal' voor de bekende Rode Lijst.

Foto: Wim Smeets.

Kaalkop- of Heremietibissen.

Foto: Wim Smeets.

zoals Scholekster, Grote Lijster, Kokmeeuw, Torenvalk en Waterhoen.

Over hetzelfde onderwerp een artikel in de Leeuwarder Courant van 2 december en Trouw van 3 december 2013.

Vogelbescherming in maag met doden ganzen

Leeuwarder Courant, 2 december 2013

Vogelbescherming Nederland zit in een situatie die lastig is uit te leggen. De organisatie wil vogels beschermen, maar stemt in met het doden van tienduizenden zomerganzen. De zomerganzenstand moet terug naar het niveau van 2005. Sindsdien is de populatie – vooral van de Grauwe Gans – spectaculair toegenomen. Het gevolg is dat nu honderdduizenden ganzen moeten worden afgeschoten of vergast. Ganzen die ‘s winters in ons land verblijven, worden van november tot en met februari met rust gelaten. Totaal overwinteren er in ons land 2,1 miljoen ganzen.

Verdwaalde Ibissen

Trouw, 11 december 2013

In Oost-Groningen stappen twee Heremietibissen rond. Ze dragen kleurringen en zenders. Ze blijken uit Oostenrijk afgedwaald en afkomstig uit het Konrad Lorentz-instituut. In Spanje en Oostenrijk proberen mensen in gevangenschap gehouden Heremietibissen (of Kaalkopibissen) uit te zetten en te laten verwilderen. In Syrië leefde tot voor kort nog een groepje van drie Heremietibissen (door de daar heersende oorlog is dat intussen ongewis). In Marokko leeft nog een andere

wilde populatie, met een omvang van een paar honderd paren.

**Extra aandacht voor de Boerenzwaluw
Boeren leveren bijdrage**

Vechtstroom, 18 december 2013

Dit jaar hebben 74 boeren in het gebied De Venen extra aandacht besteed aan de Boerenzwaluw. Dat deden ze door het openzetten van staldeuren, een richeltje maken om een nest op te bouwen, modderpoelen creëren, een draad spannen waarop jonge Boerenzwaluwen kunnen gaan zitten als ze gaan vliegen. Dit boerenzwaluwenproject is een initiatief van de agrarische natuurvereniging De Utrechtse Venen. Door het koude en natte voorjaar van 2013 zijn de Boerenzwaluwen later aangekomen in hun broedgebied en zijn zij later begonnen met broeden. Door deze bewuste maatregelen is het gemiddelde broedresultaat gelijk aan 2012.

Hoekse Huiskraaien worden afgeschoten

Trouw, 19 december 2013

De twintig tot dertig Huiskraaien die in Hoek van Holland leven, mogen worden uitgeroeid. Dat is het oordeel van de Raad van State. De Huiskraai is afkomstig uit Azië en enkele exemplaren zijn waarschijnlijk een tiental jaren geleden aan boord van een schip mee naar Nederland gekomen. De provincie vreest voor de inheemse diersoorten als de kolonie zich uitbreidt. Huiskraaien eten eieren en kuikens van andere vogels. Faunabescherming wilde dat de provincie de zaak nog even aan zou kijken.

In het werkgebied van de agrarische natuurvereniging De Utrechtse Venen worden Boerenzwaluwen ondersteund.
Foto: Wim Smeets.

De dans van de Gierzwaluw

Trouw, 19 december 2013

Als bioloog bij de Koninklijke Luchtmacht zag Luit Buurma vreemd gedrag van Gierzwaluwen op zijn radarschermen. Nu, 34 jaar later, kan hij eindelijk bewijzen wat het was: een oriëntatievlucht, gevolgd door een schranspartij. Buurma kon onlangs met behulp van een mobiele radar aantonen waar de vogels midden in de nacht boven het IJsselmeer mee bezig zijn. Hij mocht een avond meewerken op de dijk tussen

Enkhuizen en Lelystad. Hij zag er de vogels zoals gebruikelijk opstijgen tot ongeveer twee kilometer hoogte. Halverwege de nacht kwamen ze weer naar beneden. Hij zag op het scherm stipjes van objecten die op lage hoogte vlogen letterlijk door het radarbeeld fladderen en dan weer razendsnel achter iets aan vliegen. Het was een groepje Gierzwaluwen dat midden in de nacht vlak boven het water op insecten aan het jagen was.

De Huis kraaien die al jaren bij Hoek van Holland vertoeven, mogen worden uitgeroeid omdat gevreesd wordt dat de kolonie zich uit zal gaan breiden.
Foto: Wim Smeets.

■ Wim Smeets, Bachlaan 111, 3752 HG Bunschoten, (033) 298 31 47, e-mail: smeets.foto@casema.nl.